

AGDER
fylkeskommune

Foreldremøte Vg1- Ungdomstid, avgangsfeiring og foreldrerollen

28.05.26

Hvorfor er dette møtet viktig?

- Selv om det var en litt hektisk periode er jeg glad vi fikk mest mulig ut av tiden. Vi hadde en del arrangementer, russerevy, rebus, visning av buss og så videre, sier Sally Bjørnstad.

Hun var fjorårets russepresident på Mandal videregående skole.

Hun har ett klart tips til årets russ:

– Ha en åpen dialog med skolen, kommunen og politiet, det synes jeg man bare vinner på. De vil vårt beste, selv om det kanskje ikke alltid føles sånn for alle. (Fædrelandsvennen, 12.04.26)

Hvilke forventninger har dere til møtet?

Hvilke forventninger har skolen til møtet?

Skolene har over år sett at

russefeiringen tar stadig større plass i elevenes skolehverdag

elever begynner planleggingen av russegrupper stadig tidligere

kommersielle aktører henvender seg direkte til ungdommene for eksempel på deres profiler på sosiale medier, og inngår bindende avtaler med dem

elevene selv forteller at russetiden krever at de går på kompromiss med egne grenser og viktige verdier

dette har stadig større negative konsekvenser for skolemiljøet

Hva sier årets avgangselever?

«Jeg synes det å være avgangselev har vært veldig gøy og sosialt. Det beste har nok vært samholdet i klassen og alle minnene man lager sammen det siste året. Man får mange opplevelser man kommer til å huske lenge, og det er ekstra spennende med arrangementer, russetid og det at det nærmer seg slutten på videregående. Samtidig kan det også være ganske stressende. Det er mye skolearbeid, prøver og tanker om framtiden på samme tid som man ønsker å være med på det sosiale. Det kan være vanskelig å finne balansen mellom skole, venner og aktiviteter utenfor skolen, men samtidig så er det fullt mulig» Nawras, Russepresident

Hva sier årets avgangselever?

- Mange forbinder russetiden med fest og alkohol, men det er viktig å huske at russetiden er mye mer enn dette.
- Narkotika kan dessverre forekomme.
- Vær bevisst bruk av sosiale medier.
- Å være på buss kan være sosialt og givende, men innebærer også ansvar
- Kommersielle aktører kan ha kompliserte avtaler og høye priser- de lurer russen inn i avtaler som er for godt til å være sant
- Les alltid kontrakter nøye – ansvar går ofte over på kjøper
- Det er viktig å være klar over at kjente aktører ikke nødvendigvis er de beste, og det har vært flere eksempler på uheldige hendelser og vanskelige avtaler.

Hva sier årets avgangelever?

Råd til foresatte

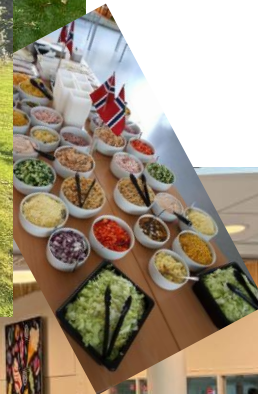
- Vær til stede før og under russetiden
- Les gjennom kontrakter og avtaler før signering
- Følg med på økonomien – unngå svindel og uoversiktlige avtaler
- Sørg for at kjøretøy er trygge og i god teknisk stand
- Sjekk at sjåfør har gyldige papirer
- Forbered på uforutsette kostnader
- Bidra til inkludering – russetiden skal være for alle

Hva sier årets avgangselever om økonomi?

Eksempel på kostnader i russetiden

- To separate klespakker: Ca. 10 000–12 000 kr på klær
- Klistremerker: Ca. 1 500–2 000 kr
- Grunnpakke (russedress, russekort og parkas): Ca. 4 000–5 000 kr
- Buss: Dugnad og egenandeler: ca. 40 000–50 000 kr
- Totalt: Ca. 60-70 000 kr
- Dette er uten alkohol, mat og landstreff (10-20 000kr)
- Det kan komme store ekstra kostnader dersom man ikke har satt av penger til en «krisekasse», for eksempel til EU-godkjenning, service eller uforutsette problemer.

Fellesprosjekter/ tradisjoner

Hva er utfordringer for foresatte?

- Mindre foreldrekontroll:
 - Foreldre opplever redusert innsikt i skole, trivsel og sosialt liv. Ungdom deler mindre og ønsker mer selvstendighet
- Balansen frihet – oppfølging:
 - Usikkerhet rundt hvor mye man skal gripe inn
- Bekymring for utenforskap:
 - Mange frykter at ungdom faller utenfor eller ikke finner sin gruppe
- Tidlig russetidsfokus:
 - Opplevs som negativt, skaper press og faste, ekskluderende grupper
- Festkultur og alkohol:
 - En av de største bekymringene blant foreldre
- Sosialt press:
 - Særlig knyttet til venner, fest og inkludering

Utenforskap og innenforskap

Mennesker er fra naturens side programmert til innenfor-/utenforskap:

► å tilhøre og tilpasse oss til en flokk

- Vi leter etter de som ligner oss selv, på måter med eller uten egentlig betydning. Sammen danner vi en «flokk», og lager formelle og uformelle regler for gruppa. Altfor strenge regler, eller for mye tilpasning, kan føre til at vi «mister» oss selv.

► å tenke godt om egen flokk – og dermed dårligere om andres flokk

- Vi innbiller oss at «de andre» er mer forskjellige fra «oss» enn de egentlig er, og at «de andre» har dårligere egenskaper enn «oss».

Dette fører ofte til at vi ikke behandler hverandre bra. Utenforskap og mobbing.

Heldigvis kan vi bestemme oss for å gjøre ting annerledes 😊

Case 1: «Alle de andre er med»

Ungdom er usikker på om hun får (eller vil) være med i gruppe, men vil ikke at foreldrene skal blande seg.

- Hva kan være ungdommens perspektiv?
- Når bør foreldre gripe inn – og hvordan?
- Hva kan gjøres tidlig for å forebygge utenforskap?

Sidemannsnakk – pluss plenum

- Hvilke konkrete tiltak kan dere gjøre for å støtte ungdommen fram mot avgangsmarkeringen?
- Hvordan kan dere bidra til å unngå utenforskap og jobbe for at innenforskapet skal være trygt?
- Hva ønsker dere at samarbeidspartnere kan bidra med?

Hva kan dere gjøre som foreldre?

- Snakke tidlig og ofte – ikke bare når noe er galt
- Være tydelige voksne med forklarte grenser
- Gjøre det trygt å ta kontakt – også når noe har gått galt
- Samarbeide med andre foreldre - på godt og vondt 😊

Avsluttende refleksjon

- Hva ønsker vi at ungdommen sitter igjen med etter denne tiden?
- Hvem vil vi at de ringer hvis noe blir vanskelig?
- Hva kan vi få til sammen som foreldregruppe?

Takk for oppmerksomheten!